

Murat Orkun Selçuk¹*Politik Risk Çalışmaları Merkezi Direktörü***Ece Berfin Ergezer²***Politika Analisti*

TRUMP'IN LÜBNAN PLANI: HİZBULLAH'IN PANZEHİRİ SURIYE OLABİLİR Mİ?

DEĞERLENDİRME NOTU

1. Giriş

ABD ve İsrail ile İran arasındaki savaşı bitirmeye yönelik çabaların, en az İran'ın nükleer dosyası ya da Hürmüz Boğazı'nın durumu kadar, sıcak çatışmaların yaşandığı Basra Körfezi'nden uzaktaki Lübnan'da yaşanan gelişmelerden de önemli ölçüde etkilendiği görülmektedir. İran müzakere sürecinin başından beri "tüm cephelerde ateşkes" prensibi ile İsrail'in Hizbullah'a (ve dolayısıyla Lübnan'a) yönelik faaliyetlerini görüşmelerin bir parçası haline getirmiş, hatta İsrail'in operasyonlarını yoğunlaştırdığı dönemlerde müzakereleri dondurduğunu açıklamıştır³.

İran'ın bölgede on yıllardır aktif çaba sarf ederek kurduğu ve Esad dönemi Suriye'si, Irak, Hizbullah, Hamas ve Yemen'deki Husiler gibi bileşenlerden oluşan bir sistem bulunmaktaydı. Her ne kadar 2020'lerden itibaren İsrail ve ABD'nin darbeleriyle kan kaybetmiş olsa da halen kısmen aktif olan ve hangi açıdan bakıldığına bağlı olarak "Direniş Cephesi", "Şer Ekseni", "Şii Hilali" vb. farklı şekillerde adlandırılan bu düzeneğin amacı İran anakarasını korumak ve cepheyi İran'dan mümkün olduğunca uzakta kurmaktır. Başka bir deyişle İran'a yönelik olarak - özellikle İsrail tarafından- bir saldırı düzenlemeden önce iki defa düşünmek gerekiyordu zira böyle bir saldırıya sadece İran'ın kendisi değil, vekil güçleri asimetrik yöntemlerle cevap verebilirdi.

Yıllar içinde İsrail'in Hizbullah'a, Hamas'a, Suriye'deki Esad yönetimine ya da Yemen'deki Husilere yönelik saldırılarında İran, bizzat ve doğrudan bir karşı saldırı gerçekleştirmedi.

¹ <https://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/1504>

² <https://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/1471>

Bu çalışmada ifade edilen bulgular, yorumlar, sonuçlar, öneriler ve görüşler tamamen yazar(lar)ına aittir.

TEPAV'ın resmi görüşü değildir. © TEPAV, aksi belirtilmedikçe her hakkı saklıdır.

³ NBC News. (2026, June 1). *Tehran suspends talks with U.S. over Israeli attacks in Lebanon, Iran state media reports.* <https://www.nbcnews.com/world/iran/iran-suspends-talks-us-israel-attacks-lebanon-rcna347865>

Her ne kadar Nisan 2024'te İran'ın Şam Büyükelçiliği'nin İsrail tarafından vurulması ve Ekim 2024'te Hamas Lideri İsmail Haniye'nin Tahran'da bir İsrail saldırısı ile öldürülmesi nedeniyle İsrail'e füze saldırısı gerçekleştirmiş olsa da İsrail'in bu saldırılarının doğrudan İran'ı (Şam Büyükelçiliği ve Tahran) hedef aldığı söylenebilecekti.

Son savaşta ise İran'ın Lübnan'daki Hizbullah için aktif olarak devrede olduğu görülmekte, kurulan sistem ilk kez bir "vekil"i korumak için devreye girmektedir. ABD ile ateşkes müzakereleri boyunca Lübnan'daki İsrail-Hizbullah cephesinin de bu kapsama dahil edilmesini vazgeçilmez şart olarak ilan eden İran, 7 Haziran 2026'da kendisine yönelik bir saldırı olmamasına rağmen İsrail'in Beyrut'u bombalaması nedeniyle İsrail'e balistik füze saldırısında bulunmuştur⁴.

Olayların bu şekilde gelişmesi ABD yönetimini son derece zor bir durumla karşı karşıya bırakmıştır. Zira Başkan Trump, ABD'ye ve dünya ekonomisine maliyeti gitgide artan bu savaştan bir an önce kurtulmaya çalışmaktadır. Bununla birlikte Hizbullah'ı etkisizleştirmek hem bölgeye yönelik stratejik vizyonu hem de İsrail ile ilişkiler nedeniyle ABD'nin önemli hedefleri arasındadır.

Böylesi bir ikileme karşı karşıya kalan Trump, İran ile müzakerelerin büyük aşama kaydettiği Haziran 2026'da iki kez "İsrail'in Hizbullah'la mücadele şekinden memnun olmadığı ve bu işi Suriye'nin daha iyi yapacağı" anlamına gelecek söylemlerde bulunmuştur. İlk olarak 16 Haziran'da G7 zirvesinde bir basın toplantısı sırasında;

"İsrail Hizbullah ile çok uzun süredir savaşıyor ve çok fazla insan öldürülüyor. Birini arıyorsunuz diye her seferinde bir apartmanı yerle bir etmek zorunda değilsiniz. Çünkü o apartmanlarda bir sürü insan yaşıyor ve size garanti ederim ki onların hepsi Hizbullah değil. Ben de İsrail'e Hizbullah meselesini Suriye'ye bırakmasını önerdim. Çünkü dürüst olmak gerekirse, bu işi onların daha iyi yapacağını düşünüyorum."⁵

ifadelerini kullanmıştır.

21 Haziran'da ise Fox News kanalına telefonla bağlanan Trump, "İsrail'in Hizbullah'ın işini bitirememesi beni hayal kırıklığına uğrattı. Binaları yerle bir etmeden hiçbir şey yapamıyorlar. Bu meseleyi Suriye'ye devretmeye çok yakınım" demiştir⁶.

Başkan Trump'ın konuya ilişkin söylemleri, Suriye'nin Hizbullah ile mücadelede nasıl bir rol oynayacağı konusunda herhangi bir bilgi, ya da planlamaya ilişkin bir detay içermemektedir. Ancak Suriye'nin halihazırda kayda değer bir hava gücü olmaması nedeniyle Suriye tarafından Hizbullah hedeflerine yönelik hava saldırılarının kastedilmediğini söylemek mümkündür. Trump'ın, Suriye-Lübnan sınırının sıkı kontrolü ile Hizbullah'a İran tarafından gönderilecek kaynakların engellenmesini de kastetmediği düşünülmektedir zira söylemlerinde askeri bir mücadeleden bahsettiği açıktır. Bu bağlamda Trump, Suriye Silahlı Kuvvetleri'nin karadan Lübnan'a girerek Hizbullah ile çatışmasını amaçladığı anlaşılmaktadır. Ancak bu yaklaşım askeri, siyasi ve toplumsal birçok potansiyel sorunu beraberinde getirecektir.

⁴ Al Jazeera Staff. (2026, June 7). *Iran fires missiles at Israel after Beirut attack 'crossed all red lines'*. Al Jazeera. <https://www.aljazeera.com/news/2026/6/7/iran-fires-missiles-at-israel-after-beirut-attack-crossed-all-red-lines>

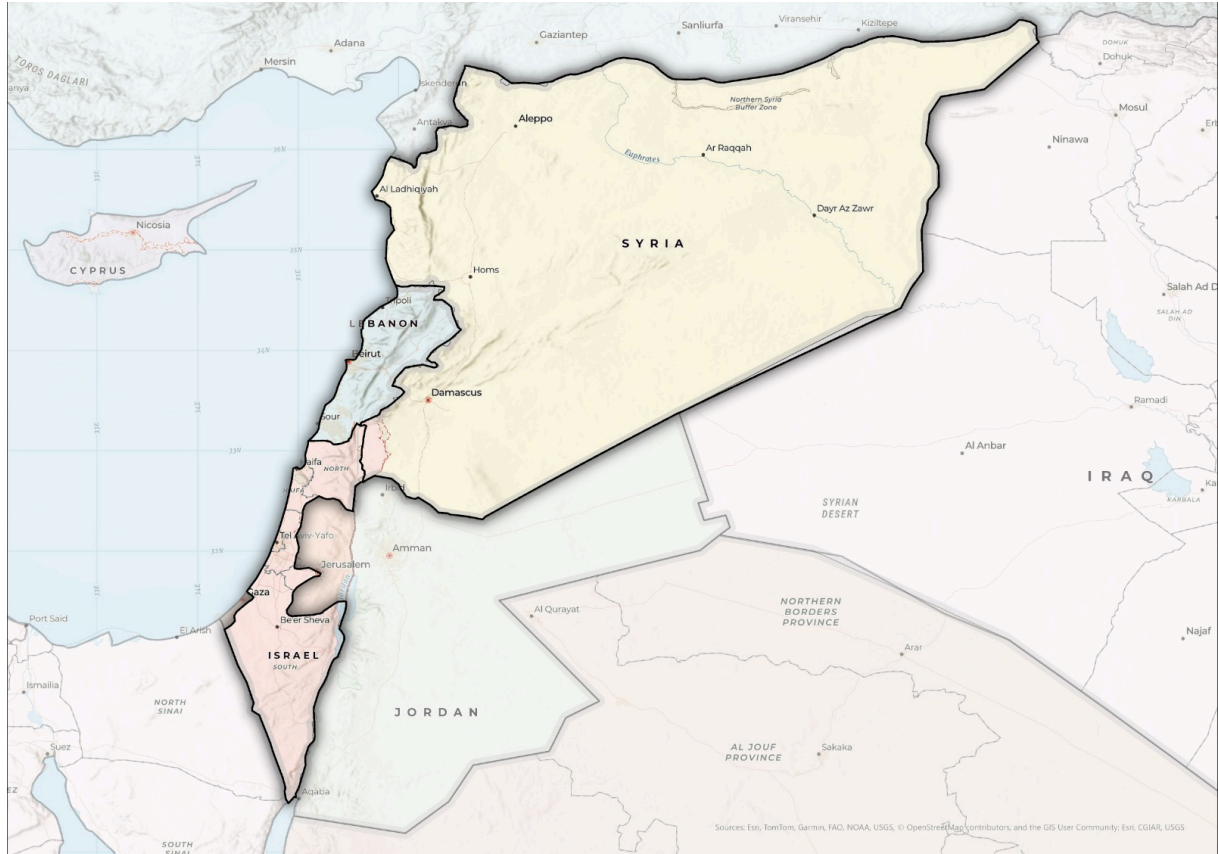
⁵ ThePrint. (2026, June 17). *'Without me there would be no Israel,' says US President Donald Trump* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=Z9G0VE7usTI>

⁶ Anadolu Ajansı. (2026, June 21). *Trump says Israel unable to 'put Hezbollah away,' suggests Syria could do it*. <https://www.aa.com.tr/en/americas/trump-says-israel-unable-to-put-hezbollah-away-suggests-syria-could-do-it/3973803>

2. Tarihsel arka plan

Başkan Trump'ın fikri, belki de Suriye'nin 2005'e kadar Lübnan'ı işgal etmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Suriye'nin Lübnan'a müdahalesi, 1976 yılında Lübnan İç Savaşı'nın bölgesel bir istikrarsızlığa dönüşmesini önleme gerekçesiyle, Arap Ligi çatısı altında oluşturulan Arap Caydırıcı Gücü kapsamında başlamıştır. Ancak bu askeri varlık zamanla Suriye'nin Lübnan üzerindeki siyasi etkisini kurumsallaştıran bir araca dönüşmüştür.

Harita 1. Suriye-Lübnan-İsrail Sınır Haritası

Kaynak: TEPAV Görselleştirmeleri

Ancak unutulmaması gerekir ki o dönemde müdahaleyi mümkün kılan temel unsur, dönemin bölgesel ve yerel koşullarıydı. Lübnan'da devlet otoritesinin zayıflaması, iç savaşın mezhepsel ve ideolojik gruplar arasında derinleşmesi ve çatışmanın İsrail-Filistin hattıyla bağlantılı hale gelmesi, Suriye'ye hareket alanı açmıştır. Şam yönetimi bu dönemde müdahalesini istikrar sağlama söylemiyle meşrulaştırmış; ancak zaman içinde Lübnan'daki siyasi karar alma süreçlerinde belirleyici bir konum elde etmiştir.

1989 Taif Anlaşması, Lübnan İç Savaşı'nı sona erdirirken ülkenin siyasi yapısını yeniden düzenlemiş ve Suriye ordusunun varlığına geçici bir güvenlik zemini sağlamıştır. Bununla birlikte, anlaşmanın öngördüğü çekilme ve yeniden konuşlanma süreci tam olarak uygulanmamış; Suriye, 1990'lı yıllar boyunca Lübnan'ın siyasi ve kurumsal yaşamı üzerinde güçlü bir etki kurmuştur. Bu dönem, cumhurbaşkanlığı seçimlerinden hükümet oluşumlarına ve güvenlik kurumlarına kadar birçok alanda Şam'ın etkisinin hissedildiği bir vesayet dönemi olarak tanımlanmıştır.

Suriye'nin Lübnan'daki askeri varlığı, 2005 yılında eski Başbakan Refik Hariri'nin suikastının ardından sona ermiştir. Suikast sonrasında Lübnan'da başlayan kitlesel protestolar Suriye ordusunun yaklaşık 30 yıllık varlığını sonlandırarak ülkeden çekilmesine yol açmıştır. Bu süreç aynı zamanda Lübnan siyasetinde iki ana kampın belirginleşmesine neden olmuştur. Hizbullah öncülüğünde şekillenen 8 Mart Koalisyonu, Suriye'nin Lübnan'daki baskın rolünü desteklerken; Hariri suikastı sonrasında Suriye karşıtı protestolarla ortaya çıkan 14 Mart Bloğu, Lübnan'ın egemenliği, Suriye ordusunun çekilmesi ve Şam'ın siyasi etkisinin sınırlandırılması taleplerini öne çıkarmıştır. Sonuç olarak Suriye'nin çekilmesi Lübnan'daki etkisini tamamen ortadan kaldırmamış; ülke siyaseti, uzun süre Suriye'ye yakın ve Suriye karşıtı aktörler arasındaki kutuplaşma üzerinden şekillenmeye devam etmiştir.

Günümüzde Suriye-Lübnan ilişkilerinin içinde bulunduğu konjonktür, 1976'dan ve hatta 2020'den belirgin biçimde farklıdır. Aralık 2024'te Esad rejiminin devrilmesi ve Ahmed el Şara liderliğinde yeni bir geçici yönetimin ortaya çıkması, Suriye'nin bölgesel önceliklerini değiştirmiştir. Yeni yönetim açısından temel mesele Lübnan üzerinde nüfuz kurmak değil; kendi iç istikrarını sağlamak, ekonomik toparlanma, devlet kurumlarını yeniden inşa etmek, uluslararası tanınma kazanmak ve bölgesel ilişkileri normalleştirmektir.

3. Günümüz Suriye'sinin Askeri Kapasitesi ve Hizbullah

Bu nedenle Şam'ın Lübnan'a yaklaşımı, askeri müdahaleden ziyade sınır güvenliği, kaçakçılıkla mücadele ve ekonomik iş birliği başlıkları etrafında şekillenmektedir. Bu fark, Suriye'nin kapasitesi ve meşruiyet arayışı açısından da önemlidir. Hafız Esad döneminde Suriye, merkezi devlet kapasitesi güçlü ve bölgesel müdahale kabiliyeti yüksek bir aktördü. Bugünkü Suriye ise uzun süren iç savaşın ardından yeniden yapılanma sürecindedir. Askerî açıdan bakıldığında, eski Suriye ordusu 2020'de 269 bin personelden oluşan büyük bir yapı olarak görünse de⁷, iç savaşın sonunda komuta bütünlüğü zayıflamış, Aralık 2024'teki İsrail saldırıları ise Suriye'nin hava savunması, hava üsleri, füze depoları ve deniz unsurlarına ağır zarar vermiştir.

Yeni Suriye ordusu yaklaşık 100 bin gönüllü üzerinden yeniden kurulmaya çalışılsa da⁸, bu yapının 60'tan fazla eski silahlı fraksiyon ve formasyondan devşirilmesi⁹, ordunun merkezi ve disiplinli bir konvansiyonel kuvvet olmaktan uzak olduğunu göstermektedir. Cumhurbaşkanı Ahmed el Şara'nın yönetimi ele geçirmeden önce liderliğini yaptığı Heyet Tahrir ül Şam (HTŞ) kökenli unsurların yeni güvenlik mimarisindeki ağırlığı, Suriye Milli Ordusu ve Suriye Demokratik Güçleri (SDF) gibi büyük silahlı aktörlerin entegrasyonuna ilişkin belirsizlikler, Dürzi milislerin yerel özerk güvenlik pozisyonları ve eski rejim mensuplarının sisteme nasıl dahil edileceğine dair çözülemeyen sorunlar, yeni ordunun kurumsal bütünlüğünü daha da zayıflatmaktadır. Yani sorun yalnızca personel sayısında değil; komuta-kontrol, sadakat, profesyonelleşme, ağır silah kapasitesi ve finansman alanlarında da derinleşmektedir. Ayrıca, yeni ordunun askeri doktrininin ve ortak tehdit algısının henüz netleşmemiş olması, bu kırılganlığı daha da artırmaktadır. Lübnan'a yönelik bir dış operasyonun sürdürülebilir olabilmesi için yalnızca asker sayısı değil, ortak düşman tanımı, stratejik yönelim ve bütünlük komuta yapısı gerekir; günümüz Suriye ordusu ise bu unsurları henüz tam olarak kurabilmiş

⁷ World Bank. (n.d.). *Armed forces personnel, total*. World Development Indicators. Retrieved June 26, 2026, from <https://data.worldbank.org/indicator/MS.MIL.TOTL.P1>

⁸ Sallon, H., & Zerrouky, M. (2025, December 12). *Syria's new army confronts the legacy of civil war*. Le Monde. https://www.lemonde.fr/en/international/article/2025/12/12/in-syria-the-new-army-confronts-the-legacy-of-civil-war_6748403_4.html

⁹ Hassan, M. (2025, June 12). *Building Syria's new army: Future plans and the challenges ahead*. Middle East Institute. <https://mei.edu/publication/building-syrias-new-army-future-plans-and-challenges-ahead/>

değildir. Bu nedenle Lübnan'a yönelik yeni bir askeri müdahale, Şam açısından bölgesel nüfuz üretmekten çok iç istikrarı ve uluslararası meşruiyeti riske atabilecek bir adım olarak görülmektedir.

Askeri açıdan Suriye'nin böyle bir girişim için yetersizliğinin yanı sıra Hizbullah'ın Lübnan içindeki operasyonel kapasitesinin yüksekliği de önem arz eden bir unsurdur. Her ne kadar Hizbullah'ın askeri durumunu tam olarak kestirmek mümkün olmasa ve örgüt özellikle son yıllarda İsrail'in operasyonlarıyla güç kaybetse de halen önemli bir potansiyelinin olduğunu söylemek mümkündür.

İsraili kaynaklarca Ocak 2026 itibarıyla 40,000–50,000 aktif muharip savaşçısı ve ek 30,000–50,000 civarında yedek kuvvetinin olduğu değerlendirilen Hizbullah, aynı zamanda 3,000 savaşçıdan oluşan ve modern ordulardaki komando birliklerine benzetilebilecek “Radvan Gücü”ne sahiptir. Ayrıca 2.000 kişi civarında idari/lojistik destek personeli bulunmaktadır¹⁰. Askeri personele ilave olarak Hizbullah'ın envanterinde Mart 2026 itibarıyla büyük çoğunluğu kısa ve orta menzilli olmak üzere 25,000 roket ve füze olduğu düşünülmektedir¹¹.

Hizbullah'ın, sahip olduğu personel ve ekipman/mühimmattan ziyade esas güçlü noktası, Lübnan içindeki asimetrik savaş kabiliyetidir. Kırsalda ve şehir içinde yürüttüğü yıpratma savaşı ile dünyanın en modern ordularından İsrail'in 2000 ve 2006 yıllarında Lübnan'dan çekilmesine yol açan Hizbullah'ın, eski gücünde olmasa da Suriye tarafından girilecek herhangi bir operasyona karşı başarılı olma şansının son derece yüksek olduğunu söylemek mümkündür.

4. Mezhepsel Kırılma

Günümüz Suriye'sinde Lübnan'a yönelik olası bir askeri angajmanın yaratacağı risklerden biri de mezhepsel dengelerin yeniden kırılma olmasıdır. Esad ailesinin mezhebi Arap Aleviliği olarak da bilinen “Nusayrilik” iken halkın çoğunluğu Sünni mezhebine mensuptu (Her ne kadar uluslararası yayınlarda yaygın olarak “Alawi” terimi kullanılsa da Anadolu Aleviliği ile karıştırılmaması açısından bu çalışmada da Nusayrilik olarak anılacaktır)¹².

Esad döneminde devletin güvenlik aygıtı büyük ölçüde Nusayri elitlerin ağırlığındayken, Aralık 2024 sonrası yeni geçici yönetim Sünni kökenli kadroların belirleyici olduğu farklı bir siyasal ve güvenlik mimarisi üzerine kurulmuştur. Bu durum, eski rejim döneminin tersine, özellikle Nusayri topluluklar, Şii azınlıklar, Dürziler ve diğer azınlık gruplar açısından güvenlik kaygılarını artıran yeni bir dönem yaratmaktadır. Suriye'nin mezhepsel yapısına ilişkin tahminlerde Sünnilerin nüfusun yaklaşık yüzde 74'ünü oluşturduğu; Nusayriler, İsmaililer ve Şiiilerin birlikte yaklaşık yüzde 13'lük bir gruba karşılık geldiği; Dürzilerin ise yaklaşık yüzde 3 seviyesinde olduğu belirtilmektedir¹³.

Bu mezhepsel hassasiyet, Lübnan konusunu Suriye açısından daha riskli hale getirmektedir. Hizbullah'ın Lübnan'da Şii kimlikle özdeşleşen, İran destekli bir siyasi-askeri aktör olması, Şam'ın Hizbullah'a karşı atacağı sert askeri adımların Suriye içinde de mezhepsel bir anlam

¹⁰ Beeri, T., & Polak, D. (2026, January 29). *Key points of Hezbollah's current military status January 2026: Situation assessment*. Alma Research and Education Center. <https://israel-alma.org/key-points-of-hezbollahs-current-military-status-january-2026-situation-assessment/>

¹¹ Beeri, T. (2026, March 4). *Hezbollah's rocket and missile arsenal: Current capabilities and threat ranges*. Alma Research and Education Center. <https://israel-alma.org/hezbollahs-rocket-and-missile-arsenal-current-capabilities-and-threat-ranges/>

¹² Zhigulsjaya, Darya (2019). “Alevis Vs. Alawites In Turkey: From The General To The Specific”. *International Journal of Humanities and Education (IJHE)*, 5(10): 195-206.

¹³ United States Commission on International Religious Freedom. (2025). *Syria: 2025 USCIRF annual report*. <https://www.uscifr.gov/sites/default/files/2025-04/Syria%202025%20USCIRF%20Annual%20Report.pdf>

kazanmasına yol açabilir. Böyle bir müdahale Sünni ağırlıklı yeni yönetimin Şii bağlantılı aktörlere karşı genişleyen bir hamlesi olarak da algılanabilir. Bu algı özellikle Nusayri bölgelerinde, eski rejim mensupları arasında ve devletin yeni güvenlik yapısına güvenmeyen azınlık çevrelerinde kaygı yaratabilir. Dolayısıyla risk, Suriye'deki Nusayri veya Şii toplulukların kendiliğinden bir tehdit oluşturmasından değil; dış operasyonun içeride mezhepsel korkuları ve eski savaş hafızalarını yeniden harekete geçirme ihtimalinden kaynaklanmaktadır.

Bu ihtimal yalnızca teorik değildir. 2025'te Suriye'nin kıyı bölgelerinde yaşanan Nusayri sivilleri hedef alan kitlesel şiddet, mezhepsel gerilimin yeni dönemde ne kadar kolay tetiklenebileceğini göstermiştir. Birleşmiş Milletler Suriye Araştırma Komisyonu, Mart 2025'te kıyı ve batı-orta Suriye'de ağırlıklı olarak Nusayri toplulukları hedef alan ciddi ihlaller ve katliamlar yaşandığını; yaklaşık 1.400 kişinin, çoğu sivil olmak üzere, öldürüldüğünün bildirildiğini ve bu şiddetin topluluklar arasındaki güven krizini derinleştirdiğini belirtmektedir¹⁴. Bu tablo, Suriye'nin potansiyel bir askeri operasyonunun içeride zaten kırılğan olan mezhepsel güvenlik dengesini de bozabileceğini göstermektedir.

5. İsrail Gerçeği

Trump'ın önerisine en büyük ve şiddetli itirazın şüphesiz ki İsrail'den gelmesi beklenecektir. Her şeyden önce, on yıllardır Hizbullah ile mücadele eden, Lübnan'ı daha önce iki kez (1978'deki Litani Operasyonu da sayılırsa üç kez) işgal etmiş olan ve halihazırda bir diğer işgal operasyonunu yürüten İsrail'in, kendi üstün askeri ve ekonomik kapasitesiyle çözüm bulmakta zorlandığı ve kendisine yönelik yaşamsal bir tehdit olarak gördüğü bu sorun ile Suriye gibi yetersiz bir aktörün ilgilenmesine müsaade etmesi mümkün değildir.

Kapasite sorunları bir kenara konacak olsa dahi bu işin, askeri ve hukuki anlamda halen birçok sorun yaşadığı Suriye'ye verilmesinin düşünülmesi dahi İsrail tarafından adeta bir "hakaret" olarak algılanacaktır. Her ne kadar iki ülke, aralarındaki sorunları çözmek için ABD'nin arabuluculuğunda Ocak 2026'da Paris'te bir araya gelerek ortak bir mekanizma kurma konusunda muhtıra imzalanmış olsa da¹⁵ bu görüşmeler sonrasında dahi sorunlar devam etmiştir. Suriye tarafı İsrail'in, Esad yönetiminin devrilmesi sonrasında işgal ettiği topraklardan çekilmemesi durumunda müzakerelerin ilerlemeyeceğini söylemiş¹⁶, İsrail'in Suriye sınırı ihlalleri görüşmeler sonrasında dahi devam etmiştir (Esad yönetiminin düşüşü sonrası İsrail, Nisan 2026'ya kadar 607 kez sınır ihlali yapmıştır¹⁷). Uzun yıllardır iki ülke arasında sorun olan Golan Tepeleri meselesi çözülmediği gibi İsrail, Esad rejiminin yıkılması sonrasında Hizbullah ile mücadelesinde avantaj sağlamak amacıyla Suriye-Lübnan sınırında bulunan ve bölgenin en yüksek noktası olan Herson Dağı'nı işgal etmiş, İsrail Savunma Bakanı Katz

¹⁴ Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic. (2025, August 11). *Violations against civilians in the coastal and western-central regions of the Syrian Arab Republic (January–March 2025)* (A/HRC/59/CRP.4). United Nations Human Rights Council.

<https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session59/a-hrc-59-crp4-en.pdf>

¹⁵ U.S. Department of State. (2026, January 6). *Joint statement on the trilateral meeting between the governments of the United States of America, the State of Israel, and the Syrian Arab Republic.*

<https://www.state.gov/releases/office-of-the-spokesperson/2026/01/joint-statement-on-the-trilateral-meeting-between-the-governments-of-the-united-states-of-america-the-state-of-israel-and-the-syrian-arab-republic/>

¹⁶ Reuters. (2026, January 6). *Israel, Syria to set up communication mechanism after US-mediated talks.*

<https://www.reuters.com/world/middle-east/israel-syria-set-up-communication-mechanism-after-us-mediated-talks-2026-01-06/>

¹⁷ Syrian Observatory for Human Rights. (2026, May 3). *607 توغلات داخل الأراضي.. وسط تمسك إسرائيل بمواقع استراتيجية-6*. السورية منذ سقوط النظام البائد <https://www.syriaohr.com/6-وسط-تمسك-إسرائيل-بمواقع-استراتيجية-6>

Hernon Dağı'ndan çekilmeyeceklerini açıklamıştır¹⁸. İsrail ayrıca 2025'te Süveyda'daki Dürzi çatışmaları sırasında Suriye hükümet güçlerini hedef almış ve bunu Dürzileri koruma şeklinde gerekçelendirmiştir.

Harita 2. Hernon Dağı

Kaynak: TEPAV Görselleştirmeleri

Trump'ın dile getirdiği husus ayrıca, Başbakan Binyamin Netanyahu için siyasi açıdan da yeni sorunlar yaratacak bir faktör olacaktır. Ekim 2026'daki seçimler öncesinde İran'daki savaşı İsrail'in lehine sonuçlandıramamak ve Hizbullah'a karşı yetersiz kalmak gibi eleştirilere maruz kalan Netanyahu için "Hizbullah ile İsrail yerine Suriye'nin mücadele etmesi" politik olarak çöküş anlamına gelecektir.

6. Suriye Yönetiminin Mevcut Çabaları ve Öneriye Tepkisi

Hizbullah ile mezhepsel ve ideolojik olarak farklı kamplarda yer alan ve hatta Suriye iç savaşı döneminde çatışmış olan, ancak yukarıda sözü edilen kısıtların/sorunların da farkında olan Ahmed el Şara yönetimi, halihazırda mevcut imkan ve kabiliyeti çerçevesinde örgüt ile zaten bir mücadele yürütmektedir.

Bu bağlamda, öncelikli olarak tünellerin ve kaçakçılık hatlarının kapatılması amacıyla Lübnan sınırı ve özellikle örgütün yıllarca konuşlandığı Humus/Kuseyr bölgesinde yoğun güvenlik

¹⁸ Al-Khalidi, S., & Taha, J. (2025, August 25). Syria says Israel takes some territory around Mount Hermon despite talks. Reuters. <https://www.reuters.com/world/middle-east/syria-says-israel-takes-some-territory-around-mount-hermon-despite-talks-2025-08-25/>

operasyonları yürütülmektedir. Uyuşturucu, silah ve insan kaçakçılığı için kullanılan çok sayıda sınır ötesi gizli tünel, Suriye tarafından tespit edilerek kapatılmıştır.

Suriye güvenlik güçleri ayrıca, Hizbullah'a giden çok sayıda silah sevkiyatına el koymuş ve örgütün en büyük mali kaynağı olan Captagon (sentetik uyuşturucu) üretim tesisleri ile dağıtım ağlarını çökertmek için kapsamlı operasyonlar başlatmıştır. Buna ilaveten yönetim, ülke içinde kalan Hizbullah unsurlarına karşı operasyonlar düzenlemektedir. Lübnan yetkilileri ile de temas halinde olan Suriye, Hizbullah'ın sınır güvenliğindeki açıklardan faydalanmasını önlemek için ortak koordinasyon mekanizmaları ve ihtisas komitelerine iştirak etmektedir.

Suriye yönetiminin Hizbullah'ı coğrafi ve lojistik olarak izole etmek üzerine kurulu mevcut stratejisi kısmen etkili olmaktadır. Hizbullah'ın yıllardır Suriye'de sahip olduğu hareket özgürlüğü büyük oranda sonlandırılmış, İran-Suriye-Lübnan arasındaki ikmal hatları zayıflatılmıştır. Ancak yaklaşık 330 kilometrelik Suriye-Lübnan sınırı oldukça dağlık, engebeli ve geçirengindir. Hizbullah'ın on yıllardır bu bölgede kurduğu yerel ilişkiler ve açtığı fiziki yollar, kaçakçılığın askeri yöntemlerle tamamen bitirilmesini zorlaştırmaktadır. Güvenlik birimlerinin yetersiz personel sayısı ve lojistik imkansızlıkları da sınır hattını her noktada tamamen kontrol altında tutmak için yetersiz kalmaktadır.

Mevcut sınırlı kapasitesi ve bölgesel gerçeklikler doğrultusunda Hizbullah ile bu çerçevede mücadele etmeye çalışan Suriye'nin Cumhurbaşkanı Şara, Başkan Trump'ın sözlerinin ardından 21 Haziran'da bir televizyon kanalına verdiği mülakatta, Hizbullah'ı bir güvenlik sorunu olarak değerlendirirse de bunun askeri işgal ya da doğrudan müdahaleyle çözülemeyeceğini vurgulamıştır¹⁹. Suriye'nin geçmişte Lübnan'a yaptığı askeri müdahale anlayışına dönmek istemediklerini söyleyen Şara, Lübnan'daki sorunun yalnızca bombardımanlarla çözülemeyeceğini, çözümün ekonomik, siyasi ve sosyal adımlarla mümkün olduğunu dile getirmiştir.

Trump'ın sözlerinin kamuoyunda yanlış anlaşıldığını da iddia eden Şara, Başkan'ın "Suriye'nin Lübnan ile koordinasyon içinde olumlu bir rol oynayabileceğini belirttiğini" ifade etse de Trump'ın söylemleri birden fazla kez ve açıkça "Hizbullah işini İsrail'den alıp Suriye'ye vermeyi" içermektedir. Dolayısıyla Şara'nın bu yaklaşımının nedeninin, ABD Başkanı'na doğrudan hayır demek yerine bir orta yol bulmaya yönelik olduğu söylenebilecektir.

7. Sonuç

Sonuç olarak, Hizbullah'ın zayıflatılması bölgesel güvenlik açısından önemli bir hedef olarak görülse de bunun Suriye'nin Lübnan'a doğrudan askeri müdahalesi yoluyla gerçekleştirilmesi, çözüm üretmekten ziyade yeni kırılma noktaları doğurma riski taşımaktadır. Suriye'nin mevcut askeri kapasitesi, kurumsal bütünlüğü ve iç istikrar ihtiyacı dikkate alındığında, böyle bir harekât hem Şam yönetiminin meşruiyet arayışını zedeleyebilir hem de Suriye içinde ve bölgede yeni gerilim alanları yaratabilir. Özellikle Hizbullah'a yönelik askeri bir angajmanın mezhepsel bir çerçevede algılanması, Suriye'de zaten hassas olan toplumsal dengeleri yeniden sarsabilir ve Lübnan'daki kutuplaşmayı daha da derinleştirebilir. Bu nedenle Hizbullah'ın etkisinin kalıcı biçimde sınırlandırılması yalnızca askeri baskı ile değil, Lübnan devletinin kurumsal kapasitesini güçlendiren, sınır güvenliğini artıran ve ülkenin ağır ekonomik krizine yanıt verebilecek kapsamlı bir siyasi-ekonomik yaklaşımla mümkün olabilir. Lübnan

¹⁹ Karabacak, M., & Koparan, Ö. (2026, June 21). *Suriye Cumhurbaşkanı Şara: Suriye'nin geçmişte Lübnan'a yaptığı askeri müdahale anlayışına dönmek istemiyoruz*. Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/suriye-cumhurbaskani-sara-suriyenin-gecmiste-lubnana-yaptigi-askeri-mudahale-anlayisina-donmek-istemiyoruz/3973992>

ekonomisine yönelik güçlü bir toparlanma hamlesi, devletin sosyal hizmet sunma kapasitesini artırarak Hizbullah'ın yıllar içinde inşa ettiği sosyal, ekonomik ve siyasi bağımlılık ilişkilerini zayıflatabilir. Dolayısıyla en gerçekçi seçenek, Suriye'nin askeri müdahaleci bir role sürüklenmesi değil; Lübnan ile koordinasyon içinde sınır güvenliği, kaçakçılıkla mücadele, ekonomik toparlanma ve devlet kapasitesinin güçlendirilmesi ekseninde sınırlı fakat sürdürülebilir bir rol üstlenmesidir.